

REMISS LOKAL UTVECKLINGSSTRATEGI LEADER MÄLARDALEN

Vision

Visionen för Leader Mälardalen är: *Ett välmående och hållbart Leaderområde med god livskvalitet, skapat genom samverkan och lokalt engagemang.*

Visionen är framtagen av Leader Mälardalens partnerskap i en gemensam process och bygger både på områdets behov, som kommit fram i den SWOT-analys som genomförts i bred samverkan i området, och på Leadermetodens principer. Det utvecklingsarbete som ska genomföras för att uppnå *ett välmående och hållbart Leaderområde med god livskvalitet*, ska ske genom Leadermetoden, där underifrånperspektiv och samverkan är avgörande beståndsdelar. Partnerskapet bedömde metoden som så viktig att den även borde framgå i visionens formulering. Leader Mälardalens vision kommer att vara vägledande i allt arbete med strategins genomförande.

Mål

Leader Mälardalen har, utifrån Leaderområdets behov och i samordning med övriga planer som är viktiga för områdets utveckling, identifierat tre mål att arbeta mot:

- Attraktivare och smartare bygder
- Ökad delaktighet
- Stärkt entreprenörskap

Dessa mål, förutom att de adresserar de behov som identifierats i området, bidrar även till att uppnå målen för *Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling*, främst det allmänna målet *Förbättra den socioekonomiska strukturen i landsbygdsområden*.

Målen i Leader Mälardalens utvecklingsstrategi bidrar också till de särskilda målen i *Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling*, främst målet *Främja sysselsättning, tillväxt, jämställdhet mellan könen, social delaktighet och lokal utveckling i landsbygdsområden, inbegripet bioekonomin och hållbart skogsbruk*, men även i viss utsträckning övriga åtta särskilda mål.

Leader Mälardalens mål och insatsområden bidrar även till flera av de målsättningar som definierats i de fyra Regionala utvecklingsplaner som berör Leaderområdet. *Attraktivare och smartare bygder*, *Ökad delaktighet* och *Stärkt entreprenörskap* är målsättningar som även går i linje med samtliga berörda kommuners olika planer. De flesta dokument som sätter ramarna för Leaderområdets utveckling pekar ut liknande förutsättningar och utmaningar och formulerar även liknande målsättningar, på lite olika nivå. Det Leader Mälardalen särskilt kan bidra med i utvecklingsarbetet i samtliga berörda kommuner och regioner i området är att Leader stöttar och arbetar på lägsta lokala nivå. Leader bidrar till att ge varje enskild ort och bygd möjlighet både till egen utveckling lokalt och till att bidra till de större övergripande målsättningarna, både i Leader Mälardalens egen strategi och i övriga planer som berör området. Leader Mälardalens målsättningar är formulerade specifikt för den lägsta lokala nivån.

Leader Mälardalens mål *Attraktivare och smartare bygder* gäller både ökad attraktivitet och livskvalitet för boende i Leaderområdet och attraktivitet som besöksanledning.

Attraktivitet och livskvalitet för dem som bor i området handlar om förbättrade förutsättningar för att få bygder med tillräckligt många invånare för en god servicenivå och livskraftiga företag. Det kan handla om allt från nya boendelösningar och fungerande kommunikationer till elljusspår, utegym och ridleder. Det kan även röra sysselsättning: både arbetstillfällen och fritidssysselsättning i form av kultur, idrott och ett rikt föreningsliv, samt olika typer av mötesplatser. Samtliga områden har även betydelse för förbättrad folkhälsa.

Attraktivitet som besöksanledning handlar bland annat om tillgängliggjorda och utvecklade besöksmål och upplevelser, vilket kan bidra till utökad besöksnäring och turism i Leaderområdet.

Målet *Attraktivare och smartare bygder* handlar även om mer hållbara och resilienta lokalsamhällen, bland annat genom smart nyttjande av ny teknik och digitalisering, genom lokalt engagemang och samverkan och genom smart och hållbart nyttjande av de lokala resurserna.

I SWOT-analysen har vi sett att vårt område redan idag har en relativt stark attraktionskraft, både för boende och besökare. Attraktionskraften grundar sig bland annat i en väl utvecklad infrastruktur, ett starkt föreningsliv och närheten till natur och friluftsliv. Det finns dock en del svagheter och utmaningar, bland annat bristen på tillgängligt boende på attraktiva platser och behovet av fler inkluderande mötesplatser. Det finns goda möjligheter att utveckla besöksnäringen och även stärka attraktionskraften för boende och inflyttare i området, genom hållbart nyttjande av områdets natur och kulturarv. I analysen har vi även identifierat behovet av "smartare" bygder, som på innovativa sätt och i samverkan arbetar bland annat för mer hållbara och resilienta bygder, för att kunna möta både de utmaningar vi står inför inom klimat- och miljöområdet och andra typer av eventuella framtida kriser.

Målet *Ökad delaktighet* handlar om förbättrad social inkludering i Leaderområdet. Oavsett kön, ålder, etnicitet, funktionsvariation etcetera ska alla kunna delta i samhället på lika villkor utifrån vars och ens förutsättningar och målet handlar om att färre ska behöva befinna sig i någon form av utanförskap samt även om förbättrad psykisk folkhälsa. *Ökad delaktighet* handlar även om utvecklad demokrati och förbättrade möjligheter för människor att tillsammans ta tag i sin egen situation – *empowerment*. Det handlar om ett utökad engagemang för samhällets utveckling, framför allt lokalt, men även på mer övergripande nivå.

I SWOT-analysen har vi identifierat att civilsamhället är en oerhört viktig kugge i utvecklingen av vårt område, men också att det finns en del problem relaterade till civilsamhället som vi behöver adressera. Många aktörer upplever problem när det kommer till att rekrytera medlemmar som kan och vill engagera sig i ideell verksamhet. Engagemanget hos individer för att bidra till samhällsutvecklingen tycks minska, samtidigt som behovet av den ideella sektorns samhällsengagemang ökar, allteftersom den offentliga sektorn får allt svårare att tillgodose behovet av olika typer av samhällsservice. Andra problem som identifierats i behovsanalysen är den ökade segregationen mellan olika grupper, den ökande kriminaliteten i vissa delar av vårt område och den ökande psykiska ohälsan, särskilt bland unga. Ett ökat engagemang i samhället och ett utökad

samarbete mellan civilsamhället och den offentliga sektorn skulle kunna bidra till att lösa en del av dessa problem och är därför en viktig del av målet *Ökad delaktighet*.

Målet *Stärkt entreprenörskap* gäller både utvecklade befintliga företag och utökat nyföretagande, och kopplat till det även ökad sysselsättning. *Stärkt entreprenörskap* handlar även om människors utvecklade entreprenöriella förmågor i allmänhet, inte nödvändigtvis kopplat till traditionellt företagande, utan om förbättrad innovation och kreativitet hos människor. Även ett stärkt socialt företagande och att fler samhällstjänster kan tillhandahållas av civilsamhället ryms inom detta mål.

I behovsanalysen ser vi att företagande och entreprenörskap är viktiga tillgångar för utvecklingen i vårt område, som vi behöver lägga kraft på att förstärka. I området finns i grunden ett starkt och diversifierat näringsliv, men i vissa delar av området finns även arvet av traditionell bruksanda kvar. Pandemin har även drabbat företagen i området hårt, med ökad arbetslöshet som följd, vilket ytterligare förstärker behovet av ett *Stärkt entreprenörskap* i alla dess former, för att på sikt uppnå *Ett välmående och hållbart Leaderområde med god livskvalitet, skapat genom samverkan och lokalt engagemang*.

Insatsområden

Leader Mälardalen har identifierat tre insatsområden som utvecklingsinsatserna ska ske inom:

- Attraktiva och smarta bygder
- Delaktighet
- Entreprenörskap

För att kunna beviljas stöd från Leader Mälardalen behöver projekten genomföras inom något av ovanstående områden. Insatsområdena är starkt kopplade till de mål för Leaderområdet som identifierats via den behovsanalys som genomförts i området. Projekt inom samtliga insatsområden kan bidra till samtliga mål för området.

Insatsområdet *Attraktiva och smarta bygder* är stort och omfattande. Här ryms allmän orts-, bygde- och landsbygdsutveckling, satsningar för att skapa förutsättningar för en bättre folkhälsa, liksom att skapa och utveckla olika typer av mötesplatser som är inkluderande för alla. Det kan också röra sig om insatser för att skapa lokala evenemang, satsningar inom och för att utveckla hållbar besöksnäring, både på land och vatten, men också insatser för utökad lokal service och att skapa lokala förutsättningar för förbättrad infrastruktur och kommunikation.

Inom insatsområdet *Attraktiva och smarta bygder* ryms även insatser för stärkt koppling och minskad polarisering mellan stad och landsbygd. Här ser vi också satsningar på innovativa och kreativa lösningar på lokala problem och utmaningar, samt insatser för smart nyttjande av ny teknik och digitalisering för att nå en hållbar lokal utveckling. Smarta insatser för mer hållbara och resilienta lokalsamhällen, exempelvis för att uppnå en mer cirkulär lokalekonomi ryms också här, liksom specifika satsningar för klimat och miljö.

Insatsområdet *Delaktighet* rymmer insatser som syftar till att förbättra den sociala inkluderingen i Leaderområdet, det vill säga insatser som syftar till att alla, oavsett kön, ålder, etnicitet,

funktionsvariation etcetera, ska kunna delta i samhället på lika villkor utifrån var och ens förutsättningar och till att färre ska behöva befinna sig i någon form av utanförskap. Det kan röra sig om satsningar för att stötta och utveckla förmågor hos individer, exempelvis människor som av olika anledningar befinner sig långt från arbetsmarknaden. Det kan också handla om utvecklandet av olika typer av sociala företag som leder till utökad social inkludering och bättre livskvalitet.

Inom insatsområdet *Delaktighet* ser vi även riktade insatser för unga, exempelvis paraplyprojekt för att stötta ungas egna idéer. Satsningar för en bättre psykisk folkhälsa, projekt som syftar till att bygga nätverk och skapa engagemang och delaktighet i den lokala utvecklingen samt projekt för demokratiutveckling rymms också under detta insatsområde.

Insatsområdet *Entreprenörskap* rymmer både insatser för att utveckla befintliga företag och för att öka nyföretagandet. Det kan handla om satsningar för att hitta nya lösningar för kapitalförsörjning och för att främja ett ökat intresse för att driva företag i olika slags bolagsformer, men även rena företagsutvecklingsinsatser, som marknadsföring och kompetensutveckling.

Inom insatsområdet *Entreprenörskap* rymms även insatser för att utveckla människors entreprenöriella förmågor i allmänhet och för att främja innovation och kreativitet hos människor. Även inom detta insatsområde är unga prioriterade. Insatser för ett ökat entreprenörskap bland unga på landsbygden kan leda till meningsfull sysselsättning och innebära att unga stannar kvar i bygden eller återvänder efter t ex studier.

Inom insatsområdet *Entreprenörskap* ser vi även satsningar för att främja utökad samverkan och nya samverkansformer mellan företag. Även insatser för utökad socialt företagande och för att civilsamhället ska kunna bidra mer med olika typer av samhällstjänster rymms inom detta insatsområde.